

Programmatic Cooperation Framework for
Armenia, Azerbaijan, Georgia, Republic of Moldova, Ukraine and Belarus

ევროპის საბჭოს/ევროკავშირის თანამშრომლობის პროგრამული ჩარჩოს ფარგლებში განხორციელებული პროექტების შუალედური შედეგები (2015-2017 წწ.)

რას ნიშნავს პროგრამული თანამშრომლობის ჩარჩო?

2014 წლის აპრილში, ევროკავშირმა და ევროპის საბჭომ მიიღეს გადაწყვეტილება მიზნობრივი თანამშრომლობის შესახებ ევროკავშირის აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებთან მათი დაახლოების მიზნით ევროპულ სტანდარტებთან ადამიანის უფლებების დაცვის, დემოკრატიისა და კანონის უზენაესობის სფეროებში. „პროგრამული თანამშრომლობის ჩარჩო“ (PCF) ფარგლებში 2015-2017 წლებში განსახორციელებელი პროექტები ძირითადად ფინანსდება ევროკავშირის მიერ და ხორციელდება ევროპის საბჭოს მიერ.

გარდა 14 რეგიონული პროექტისა, საქართველოში დაგეგმილია რვა პროექტის განხორციელება ქვეყნის საჭიროებებიდან გამომდინარე, რომელთა მთლიანი ბიუჯეტი 3.6 მლნ. ევროს შეადგენს.

ადამიანის უფლებათა ევროპული კონვენციის გამოყენება და ეროვნული კანონმდებლობისა და სასამართლო პრაქტიკის ჰარმონიზაცია ევროკავშირის სტანდარტებთან საქართველოში

პროექტის განხორციელება დაიწყო 2015 წლის 1 ივლისს და დასრულდება 2017 წლის 30 ივნისს; მისი მთლიანი ბიუჯეტი 900 000 ევროს შეადგენს ([დეტალური ინფორმაცია](#)).

სასამართლო სისტემის სფეროში:

- ▶ მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება შეიქმნას ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მონაცემთა ბაზის (HUDOC) ქართული ინტერფეისი, რომელიც დაინერგება პრაქტიკაში 2016 წლის ბოლოსათვის;
- ▶ საქმის ხელახალ განხილვაზე პასუხისმგებელ მოსამართლეთა 80%-მა ცოდნა გაიღრმავეს "საქმეების ხელახალი გახსნის" პროცედურასთან დაკავშირებით, რომელიც უნდა განხორციელდეს მას შემდეგ, რაც ადამიანის უფლებათა ევროპულ სასამართლოს უკვე გამოტანილი აქვს გადაწყვეტილება;
- ▶ გარკვეულ სამართლებრივ საკითხებზე ერთგვაროვანი პრაქტიკის შესაქმნელად ყველა იურიდიული პროფესიის წარმომადგენელთათვის შემოღებულ იქნა Bench&Bar შეხვედრები;
- ▶ თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლეებმა ევროპის საბჭოს კონსულტანტს მიმართეს, რათა მას დახმარება გაეწია ადამიანის უფლებათა დაცვის სფეროში დღემდე არსებული პრობლემების დაძლევაში, რის შედეგადაც მნიშვნელოვნად გაიზარდა ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს ნორმებზე აპელირების რიცხვი ეროვნული დონის სასამართლო გადაწყვეტილებების დასაბუთებებში;
- ▶ ამაღლდა უზენაესი სასამართლოს ანალიტიკური დეპარტამენტის თანამშრომლების და სააპელაციო, საქალაქო და რეგიონული სასამართლოების შესაბამისი თანამდებობის პირების ცოდნის დონე

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს სტანდარტებისა და კვლევის მეთოდოლოგიის საკითხებში;

- ▶ განახლდა მოსამართლეების, პროკურორებისა და ადვოკატების ერთობლივი ტრენინგების ჩატარება და 37-მა იურისტმა ერთობლივად გაიღრმავა მე-6 მუხლით განსაზღვრული სტანდარტების ცოდნა;
- ▶ ევროპის საბჭოს ექსპერტებთან მჭიდრო თანამშრომლობით შემუშავდა სასამართლოების შიდა სახელმძღვანელო პრინციპები პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის უფლების დაურღვევლად სასამართლო გადაწყვეტილებათა გამოქვეყნებასთან დაკავშირებით;
- ▶ USAID-ის მიერ დაფინანსებული პროექტის „PROLOG“ ფარგლებში იუსტიციის უმაღლესი სკოლისთვის შემუშავდა ადამიანის უფლებათა დაცვის სასწავლო კურსის პროგრამა და მომზადდა ექსპერტთა ჯგუფი (მოსამართლეები), რომლებმაც გაიარეს ტრენინგი ადამიანის უფლებათა დაცვის თემაზე;
- ▶ 125-ზე მეტმა მოსამართლემ და მოსამართლეთა თანაშემწემ ცოდნა გაიღრმავეს ევროპის სამართლიანი სასამართლო პროცესის და ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო სტანდარტების შესახებ; მათ გადაეცათ სახელმძღვანელოები, რომლებსაც ისინი გამოიყენებენ ყოველდღიურ საქმიანობაში;
- ▶ საერთო ჯამში, 290-ზე მეტმა მოსამართლემ და მოსამართლეთა თანაშემწემ ცოდნა გაიღრმავეს ისეთ საკითხებში, როგორცაა: ECHR-ის სტანდარტები, სამართლიანი და ნაფიც მსაჯულთა სასამართლო პროცესი, წამების აკრძალვა, დისკრიმინაციასთან ბრძოლა, გამოხატვის თავისუფლება და საპროცესო შეთანხმება.

სისხლის სამართლის სფეროში:

- ▶ საქართველოს იუსტიციის სამინისტროსა და პროკურატურის თანამშრომლებისთვის ჩატარდა წინასწარი პატიმრობის და წინასწარი პატიმრობის შეფასების ინსტრუმენტის შედარებითი კვლევა;
- ▶ ევროპის საბჭოს ექსპერტების რეკომენდაციების გათვალისწინებით, ბრალდების მხარისთვის დაიხვეწა ორი სახელმძღვანელო პრინციპი - სიძულვილის ნიადაგზე ჩადენილი დანაშაულების და შშმ პირების მონაწილეობით ჩადენილი დანაშაულების გამოძიების ჩასატარებლად;
- ▶ მომზადდა ტრენინგთა ჯგუფი (20) დისკრიმინაციასთან ბრძოლის სტანდარტების საკითხებში, რომლებიც ტრენინგებს ჩაუტარებენ პროკურატურის წარმომადგენლებს; პარალელურად, 50-მა საშუალო რგოლის პროკურორმა უკვე გაიღრმავა ცოდნა დისკრიმინაციასთან ბრძოლის საკითხებში, რომლებიც დანერგავენ ახლადშესწავლილ სტანდარტებს მათ უწყებებში;
- ▶ 20-მა ახლადდანიშნულმა პროკურორმა გაიარა HELP პლატფორმის მიერ ორგანიზებული სამთვლიანი ინტენსიური დისტანციური სწავლების კურსი და აიმაღლა კვალიფიკაცია დისკრიმინაციასთან ბრძოლის ევროპული სტანდარტების სფეროში;
- ▶ მომზადდა ტრენინგთა ჯგუფი (21), რომლებიც პროკურატურის წარმომადგენლებს ჩაუტარებენ ტრენინგებს სამართლიანი სასამართლო პროცესის სტანდარტების საკითხებში;
- ▶ გარდა ამისა, 200-ზე მეტმა პროკურორმა და გამომძიებელმა აიმაღლეს კვალიფიკაცია ისეთ საკითხებში, როგორცაა ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს სტანდარტები, პირადი ცხოვრების უფლება, წამების აკრძალვა;
- ▶ 255-ზე მეტმა ადვოკატმა გაიუმჯობესა კლიენტების დაცვის უნარები ისეთ სფეროებში, რომლებიც უკავშირდება სამართლიანი სასამართლოს უფლებას, თავისუფლების და უსაფრთხოების უფლებას, და პირადი ცხოვრების უფლებას.

საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის მხარდაჭერა

პროექტი მიმდინარეობდა 2015 წლის თებერვლიდან 2016 წლის ივლისამდე; პროექტის ბიუჯეტი 400.000 ევროს შეადგენდა ([დეტალური ინფორმაცია](#)).

- ▶ განახლდა მარეგულირებელი ჩარჩო, მათ შორის საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის განმსაზღვრელი მანდატის და სტატუსის ჩარჩო;
- ▶ შემუშავდა სასწავლო პროგრამის საწყისი კონცეფცია კანდიდატი-ადვოკატებისთვის;
- ▶ განახლდა ეთიკის კოდექსის განმარტებანი კოდექსის ერთგვაროვანი ინტერპრეტირებისა და გამოყენებისთვის;
- ▶ დაინერგა ტრენინგების წინასწარი და შემდგომი შეფასების ციკლი;
- ▶ განახლდა ელექტრონული გამოცდების პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც საშუალებას იძლევა მისაღები გამოცდები ჩატარდეს ელექტრონულ ფორმატში შედეგების ავტომატურ შეფასებასთან ერთად.

საქართველო: მედიის თავისუფლების, პროფესიონალიზმისა და პლურალიზმის მხარდაჭერა

პროექტი მიმდინარეობს 2015 წლის იანვრიდან 2017 წლის დეკემბრამდე; პროექტის ბიუჯეტი 250.000 ევროს შეადგენს ([დეტალური ინფორმაცია](#)).

- ▶ PCF ქვეყნებისა და რუსეთის ფედერაციის თვითრეგულირებადი ინსტიტუტების ქსელის ფარგლებში შეიქმნა საზღვრისპირა სათათბირო ორგანო;
- ▶ ტრენინგი ჩატარდა საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის 30-ზე მეტ წევრს და 100 ჟურნალისტს წინასაარჩევნო პერიოდში მედიაგაშუქების სტანდარტების, და სამართლებრივი მოთხოვნების თემაზე;
- ▶ ტრენინგი ჩატარდა 30-ზე მეტ ჟურნალისტს ევროპის საბჭოსა და ECHR-ის შუალედური პასუხისმგებლობის სტანდარტების, ინფორმაციის თავისუფლების კანონმდებლობის და სამართლებრივი ნორმების თემაზე;
- ▶ მომზადდა ქართველი ჟურნალისტების ეთიკური უფლებებისა და მოვალეობების სტატუსის კომპლექსური შედარებითი კვლევა.

საქართველო: ინტერნეტის თავისუფლების დაცვა კანონმდებლობისა და მრავალპარტნიორული დიალოგის ღონისძიებების მეშვეობით

პროექტი მიმდინარეობს 2015 წლის იანვრიდან 2017 წლის დეკემბრამდე; პროექტის ბიუჯეტი 400.000 ევროს შეადგენს ([დეტალური ინფორმაცია](#)).

- ▶ შეიქმნა ინტერნეტის ეროვნული მმართველობის ფორუმი და ჩატარდა არაერთი შეხვედრა;
- ▶ ითარგმნა და გავრცელდა ევროპის საბჭოს ინტერნეტის მომხმარებელთა სახელმძღვანელო;
- ▶ ეროვნული მედიის 20-ზე მეტმა წარმომადგენელმა მონაწილეობა მიიღო ინტერნეტის მმართველობის რეგიონულ და საერთაშორისო ფორუმებში;
- ▶ მომზადდა ანგარიში, რომელშიც შესწავლილია ინტერნეტის მარეგულირებელი კანონმდებლობა და საქართველოს ტელეკომუნიკაციების ბაზარი.

ადამიანის უფლებები და ჯანდაცვა ციხეებსა და დახურული ტიპის სხვა დაწესებულებებში საქართველოში II

პროექტი მიმდინარეობს 2016 წლის მარტიდან 2017 წლის აგვისტომდე; პროექტის ბიუჯეტი 745.000 ევროს შეადგენს

მოცემული პროექტი EU/CoE ერთობლივი პროგრამის „ადამიანის უფლებები და ჯანდაცვა ციხეებსა და დახურული ტიპის სხვა დაწესებულებებში“ გაგრძელებაა, რომელიც 2016 წლის თებერვალში დასრულდა და ეფუძნება უკვე მიღწეულ შედეგებს. პროექტი გულისხმობს საქართველოს ხელისუფლებისთვის დახმარების გაწევას წინა წლებში მიღწეული შედეგების კონსოლიდირების მიზნით.

- ▶ სამინისტროს დახმარება გაეწია პოლიციის ეთიკის კოდექსის გადასინჯვის პროცესში;
- ▶ დაიწყო სატრენინგო სესიები პირველადი სამედიცინო დახმარების თანამედროვე სტანდარტების თემაზე საქართველოს სასჯელაღსრულების და პრობაციის სამინისტროსთვის დახმარების გაწევის მიზნით იმისათვის, რომ მოემზადებინათ ციხეების არასამედიცინო პერსონალი პატიმრებისთვის პირველადი სამედიცინო დახმარების გაწევაში;
- ▶ ინიცირებულ იქნა მაღალი დონის მრავალდარგობრივი განხილვები/დებატები თვითმკვლელობის პრევენციის კუთხით საქართველოში არსებულ მდგომარეობასთან დაკავშირებით;
- ▶ მრავალპროფილური ჯგუფების 30-მა ახალმა კოორდინატორმა და წევრმა სიღრმისეული ცოდნა მიიღეს ციხეებში თვითმკვლელობის ფაქტების პრევენციის საკითხში;
- ▶ ნარკოდამოკიდებული რვა პატიმარი ქალი ჩაერთო სარეაბილიტაციო პროგრამაში „ატლანტის“, რომლის განხორციელება 2016 წლის მაისში დაიწყო;
- ▶ ევროპის საბჭოს ექსპერტებმა მოამზადეს პენიტენციურ სისტემაში გატარებული ჯანდაცვის რეფორმის შეფასების ანგარიში.

საარჩევნო სუბიექტების დახმარება საქართველოში არჩევნების ჩატარებაში

პროექტი მიმდინარეობს 2015 წლის იანვრიდან 2017 წლის დეკემბრამდე; პროექტის ბიუჯეტი 95,000 ევროს შეადგენს ([დეტალური ინფორმაცია](#)).

- ▶ ევროპის საბჭოს ვენეციის კომისიამ და OSCE/ODIHR-მა ერთობლივად მოამზადეს დასკვნა საარჩევნო კოდექსში შესატან ცვლილებებთან დაკავშირებით;
- ▶ შედგა ნაყოფიერი თანამშრომლობა საქართველოს მთავრობასა და ვენეციის კომისიის წარმომადგენლებს შორის აღნიშნული დასკვნის მომზადების პროცესში; რეკომენდაციების მიუხედავად, ქვეყანაში კვლავ არსებობს საარჩევნო საკანონმდებლო ჩარჩოს გაუმჯობესების საჭიროება;
- ▶ ვენეციის კომისიის დელეგაციამ ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას კონსულტაციები გაუწია, თუ როგორი უნდა იყოს მათი სტრატეგია არჩევნების დროს გენდერულ თანასწორობასთან დაკავშირებით;
- ▶ ვენეციის კომისიის ექსპერტი ჩაერთო მოსამართლეებისთვის სემინარის ჩატარების პროცესში, რომელიც ეხებოდა საარჩევნო დავების გადაწყვეტის და ადმინისტრაციული რესურსების ბოროტად გამოყენების პრევენციის საკითხებს არჩევნების დროს;
- ▶ ვენეციის კომისია იურიდიულ დახმარებას უწევდა ცენტრალურ საარჩევნო კომისიას 2016 წლის ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების პროცესში. ამ დახმარების ერთ-ერთი მიმართულება სასწავლო სემინარების ჩატარება იყო საოლქო საარჩევნო კომისიების თავმჯდომარეებისთვის, თუ როგორ უნდა გადაწყვიტონ არჩევნებთან დაკავშირებული დავები.

ფულის გათეთრებასთან და ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლა საქართველოში

პროექტი მიმდინარეობს 2015 წლის 1 იანვრიდან 2017 წლის 31 დეკემბრამდე; პროექტის ბიუჯეტი 500,000 ევროს შეადგენს. ([დეტალური ინფორმაცია](#)).

- ▶ პირველადი დახმარების გაწევა ფულის გათეთრების საწინააღმდეგო/ტერორიზმის დაფინანსებასთან ბრძოლის რისკების შეფასების მომზადებისთვის, რომელიც გამოიხატება კონსულტაციების გაწევაში მეთოდოლოგიასთან და გასატარებელ ღონისძიებებთან დაკავშირებით;
- ▶ დასრულდა AML/CFT კანონმდებლობის განხილვის პროცესი;
- ▶ ჩატარდა ტრენინგები (მათ შორის ზოგადი ტრენინგი ყველა საზედამხედველო ორგანოსათვის და სექტორის სპეციფიკაზე ორიენტირებული - დაზღვევა, ადვოკატები) საქართველოს AML/CFT საზედამხედველო ორგანოებისთვის;
- ▶ გაუმჯობესდა ეროვნული მართლმსაჯულების ორგანოების წარმომადგენელთა უნარები და შესაძლებლობები წარმატებით გამოიძიონ ფულის კორპორატიული გათეთრების დანაშაულები;
- ▶ მიმდინარეობს საქართველოს პროკურორებისთვის სახელმძღვანელოს/მითითებების შემუშავების პროცესი, რომელშიც განმარტებული იქნება იურიდიული პირების მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნის განხორციელების წესები.

საქართველოში მცხოვრები ეროვნული უმცირესობების სამოქალაქო ინტეგრაცია და ევროპული ქარტია რეგიონული ან უმცირესობათა ენების შესახებ (ECRML)

პროექტი მიმდინარეობს 2015 წლის 9 მარტიდან 2017 წლის 29 თებერვლამდე; პროექტის ბიუჯეტი 350,000 ევროს შეადგენს. ([დეტალური ინფორმაცია](#)).

- ▶ გაიმართა ცხრა რეგიონული შეხვედრა ეროვნული უმცირესობების წარმომადგენლების ცნობიერების ამაღლების მიზნით უმცირესობათა ენების ხელშეწყობის სფეროში ევროპული სტანდარტების თემაზე;
- ▶ გამოიცა პუბლიკაცია „უმცირესობების ენები საქართველოში“, რომლის მიზანი უმცირესობების ენობრივი ჯგუფების პოზიტიური იმიჯის შექმნა იყო;
- ▶ გამოიცა საგანმანათლებლო ლიტერატურა საქართველოში მცხოვრები უმცირესობების 13 ენისთვის იმ მიზნით, რომ მშობლებმა უკეთ გაიაზრონ ზოგადად ბილინგვიზმის მნიშვნელობა;
- ▶ დაიწყო მუშაობა ეროვნულ უმცირესობათა კულტურული მარშრუტის შექმნაზე, რომელიც წარმოაჩენს ამ ჯგუფების მიერ შეტანილ კულტურულ წვლილს (მუშაობა ჯერ არ დასრულებულა);
- ▶ დაიწყო ნიშნების დაყენება სხვადასხვა ენაზე წარწერებით და საინფორმაციო დაფებით 150-ზე მეტ ობიექტზე, რომლებიც მიეკუთვნება უმცირესობების ჯგუფების ენების მემკვიდრეობას საქართველოში (მუშაობა ჯერ არ დასრულებულა);
- ▶ გამოიცა საგანმანათლებლო ბროშურები, რომელთა მიზანი უმცირესობების ენების გაძლიერებაა.

დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ: <http://pip-eu.coe.int/ka/web/eap-pcf/press>

საკონტაქტო პირი: ტატიანა ბაევა, სპიკერი/მედიასთან ურთიერთობის ოფიცერი,

ელექტრონული ფოსტის მისამართი: Tatiana.Baeva@coe.int,

ტელ.: +33 (0)685 11 64 93